

**TÜRK SANAYİCİLERİ
VE İŞADAMLARI
DERNEĞİ**

ANKARA TEMSİLCİLİĞİ

ANKARA BÜLTENİ
[Hizmete Özel]
TS-ANK-04-152
1 Haziran 2004 Sayı : 2004-05

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi No: 74
Tepebaşı 80050
İstanbul - Türkiye
[T] +90-212-249 19 29
[F] +90-212-249 13 50
[E] tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
[T] +90-312-468 10 11
[F] +90-312-428 86 76
[E] ankoffice@tusiad.org

Brüksel

13, Avenue des Gaulois,
1040 Brussels - Belgium
[T] +32-2-736 40 47
[F] +32-2-736 39 93
[E] bxloffice@tusiad.org

Washington D.C.

1250 24th Street,
Washington D.C. 20037 - US
[T] +1-202-776 77 70
[F] +1-202-776 77 71
[E] usoffice@tusiad.org

Berlin

Maerkisches Ufer 28 10179
Berlin-Mitte - Deutschland
[T] +49-30-28 878 63 00
[F] +49-30-28 878 63 99
[E] info@tusiad-de.org

Paris

12,Rue Godot de Mauroy 75009
Paris - France
[T] +3-1-426 516 40
[F] +3-1-426 516 99
[E] satan@tusiad.org

Ankara Bülteni ile ilgili görüş
ve önerileriniz için :
ankarabulteni@tusiad.org

ANKARA BÜLTENİ

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

ANKARA TEMSİLCİLİĞİ

Sayı: 2004-5

1 Haziran 2004

İÇİNDEKİLER

- I. ANKARA'NIN EKONOMİK VE SİYASİ GÜNDEMİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRME
- II. YASAMA SÜRECİ
 - A. Geçtiğimiz Dönemde Çıkan Önemli Kanunlar
 - B. Yeni Kanun Tasarıları
 - C. TBMM İhtisas Komisyonları
 - D. TBMM Genel Kurulu
 - E. Önümüzdeki Dönemde TBMM Genel Kurulu Gündemi
- III. KURUMSAL İLETİŞİM PLATFORMLARI
 - A. Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK)
 - B. Reform İzleme Grubu (RİG)
 - C. Avrupa Birliği İletişim Grubu (ABİG)
 - D. Ekonomik Sorunları Değerlendirme Kurulu (ESDK)
 - E. Ekonomik Sosyal Konsey (ESK)
- IV. TUSİAD ANKARA TEMSİLCİLİĞİ'NİN KATILIMLARI VE İKİLİ TEMASLARI
- V. AB MÜKTESEBATINA UYUM VE İDARİ KAPASİTENİN GELİŞTİRİLMESİ
- VI. IMF DESTEKLİ MAKRO UYUM PROGRAMINA İLİŞKİN YAPISAL VE İDARİ DÜZENLEMELER

TUSİAD, 16.06.1981 tarihli Bakanlar Kurulu kararı uyarınca "kamu yararına çalışan dernek" statüsündedir. TUSİAD Ankara Temsilciliği, katılımcı demokrasi bağlamında ve Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyelik perspektifini gözeterek yasama ve yürütme sürecini TUSİAD adına takip etmekte, TUSİAD'ın tüzüğü, amaçları ve ilkeleri çerçevesinde, TUSİAD'ın karar süreçlerine etkili katılımını sağlamaya yardımcı olmaktadır.

I. ANKARA'NIN EKONOMİK VE SİYASİ GÜNDEMİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRME

Siyasi Kriterlerde Kritik Eşiğe Ulaşıldı

AB Genişlemeden Sorumlu Komisyoneri Günter Verhuegen 27 Mayıs'ta Türkiye'nin Siyasi Kriterleri karşılama konusunda makul bir düzeye ulaştığını ifade etmiştir. Bu açıklama, teknik çerçevede, Türkiye'nin AB perspektifi bağlamında gerçekleştirilen en somut ve en olumlu değerlendirmedir. Bu raporun RİG bölümünden de izleneceği üzere Türkiye son Anayasa paketi ile birlikte müzakere sürecinin en önemli aşamasını geride bırakmıştır. Bu noktadan sonra, ağırlık örnek teşkil edecek uygulama alanlarında olacaktır. Hala başlanılmamış olan, Türkçe dışındaki dil ve lehçelerde yayın konusu önemli bir temsil gücüne sahip uygulama alanlarından biridir. Bu konuda, birkaç gün içinde somut bir gelişmenin söz konusu olacağı beklenmektedir.

Yüksek Öğretim ve Mesleki Eğitimde AB Modeli

YÖK Kanununu kısmen değiştiren tasarının, 2004-2005 döneminde, AB Bologna Deklarasyonu ve sonrasındaki Avrupa Yüksek Öğretim Alanı açılımları çerçevesinde yeniden düzenlemeye tabi tutulması muhtemeldir. Orta öğretim ve meslek eğitimi alanlarında ise TÜSİAD'ın da çalışmalarına katıldığı modüler meslek eğitimi benimseyen, MEGEP (Meslek Eğitimi Geliştirme Projesi) sürecinin pilot sonuçları bu sene alınacaktır. Her iki açılım da, hem orta ve yüksek öğretimde çağdaş ölçütlerde bir reform sürecini başlatabilecek kapasitededir.

Mini Döviz Kuru Düzeltmesi

Mayıs ayı içinde gerçekleşen döviz kuru sıçraması hafiflemiştir. Dalgalı döviz kuru uygulaması veriyken bu sonucu bir mini düzeltme olarak algılamak mümkündür. Ayrıca mini düzeltme uzun süredir uluslararası piyasada spekülasyonu yapılan dış faiz artırımını senaryosunun bir provasını mahiyetinde gerçekleştirdiğinden, bu oluşumun finansal piyasaların kriz mukavemetini artırmış olması beklenilir.

Petrol Fiyatları ile Tetiklenen Enflasyon Bekleyişleri de Faizleri Artıran Bir Unsur

Faiz düzeyi, daha yavaş olmakla birlikte, genel dengeye ve enflasyonist bekleyişlere uyum sağlama eğilimindedir. Enflasyonist bekleyişlerde, özellikle petrol ve petrol bağlantılı ürünlerdeki fiyat artışına bağlı bir yükselme tüm dünya ülkelerinde mevcuttur. Bu sürecin belli ölçülerde Türkiye'ye de yansımaları doğaldır. Fiyat bekleyişlerindeki artışın, kur sıçramasıyla eş zamanlı olması tesadüfi olduğundan, faizlerin daha yavaş uyum gösteriyor olması da doğaldır. Dolayısıyla faizlerin, mini düzeltme öncesindeki düzeyi yakalaması, belli ölçüde petrol ve petrol yan ürünleri piyasasındaki gelişmelere bağlı olarak mümkün olabilecektir. Bir başka deyişle dönem sonu reel faizler düşünlülüğü kadar yüksek olmayabilir.

Dış Finansal Konjonktür Veriyken, IMF ile İşbirliği Emniyet Supabı Görevi Görebilir

2005 yılında, bir tür IMF modeli ile makro uyuma devam edileceği anlaşılmaktadır. Ne şekilde gerçekleşeceği belli olmayan bir dış faiz düzeltmesi sürecinde, Türkiye'nin IMF destekli bir program içinde olması, diğer durumlara ve ülkelere göre daha emniyetli olacaktır.

Kamu Yönetimi Reform Sürecinde Heyecan Kaybı

Tamamlanması ve uygulamaya geçmesi durumunda, son yıllarda gerçekleştirilen en önemli reformlardan birisini oluşturacak olan *Kamu Yönetimi Temel Kanunu* ve ilgili diğer yasal düzenlemeler sürecinde yavaşlama ve heyecan kaybı gözlenmektedir. Temel Kanun ve dolaylı yasal düzenlemeleri, eksikliklerine rağmen, uzun süredir özlemi duyulan kamu reformunu başlatabilecek mahiyettedir. Bu sürecin yeniden canlandırılabilmesi için toplumsal desteğe ihtiyaç vardır. Temel Kanun hali hazırda, yerel yönetimler ve personel rejimi ek düzenlemeleri ile ilgili çalışmaların tamamlanamaması yüzünden ilerleyememektedir.

II. YASAMA SÜRECİ

Haziran ayının başlaması ile birlikte 22. Dönem 2. Yasama Yılı'nın sonuna yaklaşılmaktadır. TBMM İçtüzüğü'nün "Tatil" başlıklı 5. maddesi, "Danışma Kurulunun önerisi üzerine Genel Kurulca başka bir karar alınmadıkça" Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 1 Temmuz günü tatile girmesini öngörmektedir. Öte yandan son yıllarda, **yasama tatili** öncesinde kabul edilmesi gereken kanun tasarılarının varlığı sebebiyle TBMM Genel Kurulu'nun yaz aylarında da çalışmış olması ve yapılan bu yıl TBMM Genel Kurulu'nun önünde yoğun bir gündemin bulunması hasebiyle, Meclis'in 2004 yılı Temmuz ayında da çalışması gerekli görünmektedir. Nitekim Başbakan Sayın R. Tayyip Erdoğan bugün yaptığı açıklamada çalışmaların Temmuz ayı ortalarına kadar sürdürüleceğini belirtmiştir.

Yasama tatili öncesinde gündeme gelmesi beklenen çok önemli başlıklardan birisini **Türk Ceza Kanunu** (TCK) oluşturmaktadır. Hükümet Sözcüsü ve Adalet Bakanı Cemil Çiçek 24 Mayıs 2004 tarihinde yaptığı açıklamada¹, Türk Ceza Kanunu'nun çıkartılmasının AB İlerleme Raporu açısından da önemli bir adım olacağına işaret etmiş ve tasarının Temmuz ayı içerisinde TBMM'de kabul edilmesini hedeflediğini belirtmiştir. TCK ile yakın ilişkili olan ve tanığın kimliği gizlenerek koruma altına alınması gibi pek çok yenilik öngören **Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu Tasarısı** (CMUK) üzerinde yürütülen çalışmalar da halen TBMM Adalet Komisyonu'nda sürdürülmektedir.

Haziran ayı içerisinde TBMM Genel Kurulu'nda görüşülmesi beklenen en önemli tasarılarından birisi de "**Kredi Kuruluşları Kanunu Tasarısı**" başlığı altında TBMM Başkanlığı'na gönderilmesi beklenen Bankalar Kanunu'nda değişiklikler öngören tasarıdır. Avrupa Birliği mevzuatına ve Basel II kurallarına uyum çalışmaları kapsamında yapılması planlanan değişikliklere Uluslararası Para Fonu (IMF) tarafından da büyük önem atfedilmektedir. Özellikle sahiplik koşullarını yeniden düzenleyerek sistemde kapsamlı değişiklikler yapması beklenen tasarıda mevduat güvencesinin sınırlandırılması ve bankacılık faaliyetlerinde denetim ile gözetim konularında da çeşitli yenilikler ortaya konması beklenmektedir.

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Abdülatif Şener'in 25 Mayıs 2004 tarihli açıklamasında², hazırlanan taslak metinde, yapılacak denetimlerin bankaların iştiraklerini de kapsadığı belirtilmiş ve özel finans kuruluşlarında yönetim kurulu üyelerinden iç denetim kurulu oluşturulmasının ilk kez bu yasada yer alacağını vurgulanmıştır. Aynı açıklamada, halen gözden geçirme aşamasında olan ve 4389 Sayılı Bankalar Kanunu'na önemli yenilikler getirmesi öngörülen taslağın 191 maddeden oluştuğu da belirtilmiştir. Bankalar, özel finans kurumları, kalkınma ve yatırım bankaları ile ilk kez düzenleme kapsamına alınarak taslak metinde "*münhasıran kredi kuruluşları ile finansal kuruluşlara iştirak etmek amacıyla kurulan ve iştiraklerinden en az biri kredi kuruluşu veya*

¹ Haber NTVMSNBC Haber Servisi'nce verilmiştir. Ayrıntılı bilgi için bakınız: <http://www.ntvmsnbc.com/news/271288.asp>

² Haber NTVMSNBC Haber Servisi'nce verilmiştir. Ayrıntılı bilgi için bakınız: <http://www.ntvmsnbc.com/news/271375.asp?0m=S27A>

kurumu denetimine tabi finansal kuruluş olan holding şirketi” olarak tanımlanan finansal holding şirketleri de taslak metin ile düzenleme kapsamına giren kuruluşlar arasında sayılmaktadır. Ayrıca bu düzenleme ile; halen Hazine Müsteşarlığı yetkisi dahilinde bulunan finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri ve finansman şirketleri hakkında düzenleme yapma ve denetim yetkisi de BDDK tarafından üstlenilmektedir.

Yasama sürecine ilişkin bir diğer başlığı da uyum yasaları oluşturmaktadır. 7 Mayıs 2004 tarihinde kabul edilerek, 22 Mayıs 2004 tarihli ve 25469 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren **Anayasa değişikliklerine** ilişkin uyum yasalarının yasama tatili öncesi kabul edilmesi beklenmektedir. Ayrıca **Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı’nın** (KYT) kanunlaşması durumunda, KYT uyum yasalarının TBMM’ye sevk edilmesi gerekli olacaktır. Özellikle bu tasarı ile kamu idaresinde önemli değişiklikler öngörülmesi sebebiyle, uyumun sağlanması için çok sayıda kanunda değişiklik yapılması gerekli olacaktır. Bu bağlamda yasama sürecinin belirli bir zamana ihtiyacı olduğu göz önüne alındığında, hazırlanacak uyum yasalarının kısa vade içerisinde kanunlaşması mümkün görünmemektedir. Ayrıca daha önce 59. Hükümet tarafından yapılan açıklamalar kamu reformunun bir bütün olarak ortaya koyulmasının hedeflediği yolundadır. Bu çerçevede, kamu reformu alanında gelişmelerin yaz sonrasına kalması güçlü bir ihtimal olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ayrıca reformun önemli bir ayağına ilişkin kanun tasarıları henüz tamamlanmamıştır. Yerel idarelerin kuvvetlendirilmesi ve yetkilendirilmesi çalışmalar, halen TBMM Gündemi’nde bekleyen Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı ile başlatılan **kamu reformu** çalışmalarının ikinci adımı olarak işaret edilmektedir. Bu çerçevede mezkur tasarıyı takiben TBMM Başkanlığı’na gönderilen ve halen TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu’nda görüşülen yerel yönetimler kanun tasarılarının³, henüz taslak konumunda olan Belediye Gelirleri Kanunu Tasarısı, Köy Kanunu Tasarısı ve diğer yerel yönetimlerin gelirlerine ilişkin kanun tasarılarının yine Haziran ayı içerisinde TBMM’ye sunulacak çalışmaların başlaması beklenmektedir.

Kamu reformu çalışmalarının üçüncü bir adımı ise personel reformu oluşturmaktadır. **Kamuda personel rejimi reformu** ile memur, işçi ve çalışan kavramlarının yeniden tanımlanması ve özellikle kamu kesimi personeline yönelik düzenlemelerde kapsamlı değişiklikler beklenmektedir. Ancak bu alandaki çalışmaların kısa vadede tamamlanması beklenmemektedir.

Uzun vadeli konut finansman sistemi (mortgage banking- ipotek bankacılığı), önümüzdeki dönemde yasama sürecine sirayet etmesi beklenen bir diğer gelişme alanı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu konuda üzerinde sürdürülen çalışmalar devam eden taslak metinde öngörülen sistem, bankacılık sisteminde yaşanan sıkıntıları da göz önüne almakta ve likit bir menkul kıymet yaratmayı hedeflemektedir. Bu amaçla çalışmalar, piyasada işlem görebilecek gayrimenkul yatırım

³ Belediyeler Kanunu Tasarısı, Büyükşehir Belediyeleri Kanunu Tasarısı, Özel İdareleri Kanunu Tasarısı.
Sayfa 3 / 27 Sayı: 2004-05 01 Haziran 2004

ortaklığı senedi türü bir menkul kıymetin ihdasını ve bu senedin likit olabilmesi için, bir İpotek Merkezi oluşturulmasını öngörmektedir. Taslak metinde öngörülen modele göre İpotek Merkezi, kredi veren kuruluşlardan ipotek kredilerini belli bir komisyon karşılığında satın alarak bünyesindeki bir havuzda toplayacak, daha sonra ise bu kredileri sermaye piyasalarında menkul kıymetleştirme yoluyla satacaktır.

Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) ve Maliye Bakanlığı tarafından birlikte yaklaşık iki yıldır sürdürülen “kira öder gibi ev sahibi olma” sistemine ilişkin çalışmalarda son aşamaya gelindiği ve Türkiye koşullarına adapte edilen modele ilişkin hazırlanan taslağın bu ay içerisinde hükümete sunulabileceği açıklanmıştır. Sürdürülen çalışmalar sırasında yapılan incelemeler sonucunda, yeni modelin oluşturulabilmesi için başta gayrimenkul hukukunu düzenleyen kanunlar olmak üzere, Medeni Kanun, İcra ve İflas Kanunu, tapu sicili mevzuatı ve vergi mevzuatında değişiklikler yapılması gerektiği anlaşıldığı açıklanmıştır.

Yaz ayları yasama gündemi dışında, 2004 yılı Ekim ayında başlayacak yeni yasama yılının gündemine ilişkin çeşitli açıklamalar da gelmektedir. Kamu finansmanı açısından çok önemli olan sosyal güvenlik sisteminin iki önemli ayağını oluşturan **emeklilik** ve **sağlık sistemi** alanlarında reform hazırlık çalışmaları başlamıştır. Emeklilik sistemine ilişkin olarak SSK, Bağkur ve Emekli Sandığı’nı tek çatı altında toplayan bir modele yönelik çalışmalar devam ederken, sağlık sistemi alanında yaklaşık 6 aydır üzerinde çalışmalar sürdürülen **genel sağlık sigortasının** ihdası öngörülmektedir. Emeklilik sistemine ilişkin sürdürülen çalışmaların, alanın problematik yapısı sebebiyle daha uzun vadede hayata geçirilmesi muhtemel görünürken, genel sağlık sigortasına ilişkin kanun tasarısının sonbahar aylarında TBMM Başkanlığı’na sunulması beklenmektedir.

Genel sağlık sigortası sistemine ilişkin hazırlanmakta olan taslak metinde, prim ödeme gücü olanların kendilerinin ödediği, olmayanların ise devlet tarafından ödendiği bir sistem öngörüldüğünü bildirmiştir. Sisteme ilk geçiş yılında önemli bir geçiş maliyetinin ortaya çıkabileceği öngörülen sistemin, uzun vadede kamu maliyesine faydası olacağının düşünüldüğü açıklanmıştır.

Bir diğer önemli konu başlığını vergi reformu alanı oluşturmaktadır. Gelirler Genel Müdürlüğü’nü Maliye Bakanlığı bünyesinde yarı özerk bir yapı haline getirecek olan **vergi idaresi reformuna** ve vergi yönetimine ilişkin tasarıların bu ay içerisinde TBMM’ye sunulması, IMF’ye verilen taahhütler arasında bulunmaktadır. Bu alanda sürdürülen kapsamlı çalışmalar tamamlanma aşamasındadır.

A. Geçtiğimiz Dönemde Çıkan Önemli Kanunlar

2004 yılı Nisan ayında **41** tanesi uluslararası anlaşma ve sözleşmelerin uygun bulunması ve onaylanmasına ilişkin olmak üzere toplam **52** adet kanun tasarısı görüşülerek kabul edilmiştir. Mayıs ayında ise **7** tanesi uluslararası anlaşma ve sözleşmelerin uygun bulunması ve onaylanmasına ilişkin olmak üzere toplam **19** adet kanun tasarısı görüşülerek kabul edilmiştir. Mayıs ayında kabul edilen bütün⁴ kanunlar aşağıdaki tabloda tarih sırasına göre tasnif edilmiştir:⁵

Mayıs 2004		
Kanunun Adı	Kabul Tarihi	Numarası
Afyon İli Sincanlı İlçesinin Adının "Sinanpaşa" Olarak Değiştirilmesine Dair Kanun	27.05.2004	5180
Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun	27.05.2004	5179
Mera Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunu Tasarısı	27.05.2004	5178
Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı	26.05.2004	5177
Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	25.05.2004	5176
Türkiye Futbol Federasyonunu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	25.05.2004	5175
Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu	18.05.2004	5174
İller Bankası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	18.05.2004	5173
Hakimler ve Savcılar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	18.05.2004	5172
Yükseköğretim Kanunu ve Yükseköğretim Personel Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	13.05.2004	5171
Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun	07.05.2004	5170
Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerin Toplu Konut İdaresi Başkanlığı'na Ait Bölümünde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	05.04.2004	5162

⁴ Uluslararası anlaşma ve sözleşmelerin uygun bulunması ve onaylanmasına ilişkin kanunlar tablolarda gösterilmemektedir.

⁵ Kanunun metnine ulaşabileceğiniz TBMM resmi web sitesi adresleri şu şekildedir:

[http://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k\(kanun_sayisi\).html](http://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k(kanun_sayisi).html) ???

Örnek: 5170 sayılı kanunun metnine ulaşmak için TBMM resmi web sitesi adresi

<http://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k5170.html> şeklindedir.

B. Yeni Kanun Tasarıları

Mayıs ayı içerisinde TBMM kayıtlarına giren ve TÜSİAD İhtisas Komisyonları tarafından izlemeye alınan veya alınma potansiyeli bulunan tasarılar, TBMM (Esas) İhtisas Komisyonları'na göre aşağıdaki tabloda sıralanmıştır:

Kanun Tasarısının Başlığı	TBMM'ye Geliş Tarihi	Son Durum
Dahiliye Memurları Kanunu, İl İdaresi Kanunu, İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı	05.2004	TBMM - Kayıt
Harp Araç ve Gereçleri ile Silah, Mühimmat ve Patlayıcı Madde Üreten Sanayi Kuruluşlarının Denetimi Hakkında Kanun Tasarısı	05.2004	TBMM - Kayıt
Savunma Sanayi Güvenliği Kanunu Tasarısı	05.2004	TBMM - Kayıt
Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun Teklifi ⁶	05.2004	TBMM - Kayıt
Yükseköğretim Kanunu ve Yüksek Öğretim Personel Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında 13.5.2004 Tarihli ve 5171 Sayılı Kanun ve Anayasanın 89 ve 104 üncü Maddeleri Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi	28.05.2004	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu
Mikro Finans Kuruluşları Hakkında Kanun Tasarısı	26.05.2004	Plan ve Bütçe Komisyonu
Orman Kanununun İkinci Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ⁷	25.05.2004	Plan ve Bütçe Komisyonu
Türkiye İstatistik Kanunu Tasarısı	21.05.2004	TBMM - Kayıt
Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu Tasarısı	21.05.2004	TBMM - Kayıt
Milli Eğitim Temel Kanunu ve Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı	20.05.2004	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu
Türk Vatandaşlığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı	13.05.2004	İçişleri Komisyonu
Gümrük Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı	12.05.2004	Plan ve Bütçe Komisyonu
Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı	12.05.2004	Kanunlaştı - 5175

⁶ Söz konusu metin, “Bazı Kurum ve Kuruluşların Korunması ve Güvenliklerinin Sağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı”nın, İçişleri Bakanlığı görüşleri ve TBMM İçişleri Alt Komisyonu toplantısında yapılan değerlendirmeleri içerecek biçimde günün şartlarına göre kapsamlı bir biçimde yeniden düzenlenmiş olması sebebiyle teknik gerekçelerle kanun teklifi olarak TBMM Başkanlığı'na sunulmuştur.

⁷ Mezkur metin, “kanunu tasarısı” olarak TBMM Başkanlığı'na sunulması önünde teknik engeller bulunması sebebiyle “kanun teklifi” olarak sunulmuştur. AKP Grup Başkanvekili Salih Kapusuz'un yanı sıra beş milletvekilinin imzasıyla Orman Kanunu'nun ikinci maddesinin son fıkrasında değişiklik yaparak Anayasa Mahkemesinin 4706 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin iptalinin boşluğunu doldurmaktadır.

Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ⁸	7.05.2004	Plan ve Bütçe Komisyonu
Yükseköğretim Kanunu ve Yükseköğretim Personel Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı	4.5.2004	Kanunlaştı - 5171
Yolsuzlukla Mücadele Kanunu Tasarısı	4.5.2004	Adalet Komisyonu

C. TBMM İhtisas Komisyonları

TÜSİAD İhtisas Komisyonları tarafından izlemeye alınan veya alınma potansiyeli bulunan kanun tasarıları, TBMM (Esas) İhtisas Komisyonları'na göre aşağıdaki tabloda tasnif edilmiştir:

TBMM İhtisas Komisyonları'nda Görüşülen Kanun Tasarıları

İlgili Komisyon	Görüşülen Tasarı	Son Durum
Adalet Komisyonu	Bazı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı	Gündemde
	Türk Ceza Kanunu Tasarısı	(1)
	Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu Tasarısı	---
Çevre Komisyonu	Çevre Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı	(2), (3)
İçişleri Komisyonu	Bazı Kurum ve Kuruluşların Korunması ve Güvenliklerinin Sağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı	(3)
Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu	Milli Eğitim Temel Kanunu ve Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı	---
	Yükseköğretim Kanunu ve Yükseköğretim Personel Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı	Kanunlaştı - 5171⁹
Plan ve Bütçe Komisyonu	Gümrük Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı	
	Mikro Finans Kuruluşları Hakkında Kanun Tasarısı	---
	Belediyeler Kanunu Tasarısı	(1) , (3)
	İl Özel İdareleri Kanunu Tasarısı	
	Büyükşehir Belediyeleri Kanunu Tasarısı	
	Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı	Kanunlaştı
	Sağlık Hizmetleri Temel Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı	---
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu	560 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname	Kanunlaştı¹⁰

1: Alt komisyondadır.

2: Öncelikli olarak ele alınması kararlaştırılmıştır.

3: TÜSİAD Görüşü sunulmuştur.

⁸ Mezkur tasarıyla Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketinin özelleştirmenin gerçek değerinde ve en uygun koşullarda sonuçlandırılmasını teminen düzenlemeler yapılması amaçlanmaktadır.

⁹ 5171 sayılı kanun 28.05.2004 tarihinde T.C. Cumhurbaşkanı Sayın Ahmet Necdet Sezer tarafından TBMM Başkanlığı'na geri gönderilmiştir.

¹⁰ Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun.

D. TBMM Genel Kurulu

Yarın (02.06.2004) gerçekleştirilecek olan 96. Birleşim için hazırlanmakta olan TBMM Genel Kurulu Gündemi'nde 6 tanesi uluslararası antlaşmaların onaylanması ve uygun bulunmasına dair 17 kanun tasarısı ve 5 tanesi için komisyon raporu hazırlanmış 16 kanun teklifi bulunmaktadır. TBMM İhtisas Komisyonlarınca rapor hazırlanmamış olan 12 kanun teklifi TBMM İçtüzüğü 37. maddesi¹¹ uyarınca doğrudan gündeme alınması talep edilen kanun teklifleridir.

Halen kayıt aşamasında bulunan "Dahiliye Memurları Kanunu, İl İdaresi Kanunu, İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı'nın, "Harp Araç ve Gereçleri ile Silah, Mühimmat ve Patlayıcı Madde Üreten Sanayi Kuruluşlarının Denetimi Hakkında Kanun Tasarısı'nın, "Savunma Sanayi Güvenliği Kanunu Tasarısı'nın ve "Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun Teklifi'nin 03.06.2004 Perşembe günü toplanacak 97. Birleşim için hazırlanacak TBMM Gündemi'ne eklenmesi beklenmektedir.

TBMM Genel Kurulu Gündemi'ne ilişkin diğer özet başlıklar şu şekildedir:

- Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı (KYT) : 6 Mart 2004 Cumartesi günü toplanan 60. Birleşim'de tasarının 49. maddesi kabul edilerek geçici birinci maddesine kadar gelinmiştir. Alınan yeni karar doğrultusunda görüşmeleri bu noktada kesilen tasarının mahalli idareler kanun tasarıları¹² ile paralel olarak kanunlaşması beklenmektedir.
- Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun Tasarısı : Mezkur tasarıların, atıfta bulunduğu Türk Ceza Kanunu Tasarısı kanunlaştıktan sonra TBMM Genel Kurulu'nda görüşülmesi beklenmektedir.

¹¹ Komisyonlarda inceleme süresini düzenleyen 37. madde uyarınca tekliflerin esas komisyonlara havale gününden itibaren en geç kırkbeş gün içinde sonuçlandırılması gerekir. Bu sürenin bitiminde, teklifin doğrudan Genel Kurul gündemine alınmasını Hükümet veya teklif sahipleri isteyebilirler. Daha detaylı bilgi için bakınız : <http://www.tbmm.gov.tr/ictuzuk/ictuzuk.htm>.

¹² Belediyeler Kanunu Tasarısı, Büyükşehir Belediyeleri Kanunu Tasarısı, Özel İdareleri Kanunu Tasarısı ile henüz taslak konumunda olan Belediye Gelirleri Kanunu Tasarısı, Köy Kanunu Tasarısı ve yerel yönetimlerin gelirlerine ilişkin kanun tasarısı.

E. Önümüzdeki Dönemde TBMM Genel Kurulu Gündemi

Önümüzdeki dönemde görüşülerek kısa, orta ve uzun vadede TBMM Genel Kurulu Gündemi'ne gelmesi beklenen ve TÜSİAD İhtisas Komisyonları tarafından izlemeye alınan veya alınma potansiyeli bulunan kanun tasarıları aşağıda sıralanmıştır.

(TBMM Genel Kurulu'nda yapılacak görüşmelere ilişkin kısa-orta-uzun vade klasifikasyonu tamamen cari durumdaki beklentilere dayalı olarak yapılmaktadır. Bu çerçevede, tasarıların görüşülme sırasının TBMM Danışma Kurulu kararı ile değiştirilebileceği ve gerek taslak metinlerin, gerek tasarıların yasama sürecinde ilerleme hızının Hükümetin iradesindeki değişiklikler doğrultusunda gerçekleşeceği dikkate alınmalıdır.)

Kısa Vade

- Bazı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
- Danıştay Kanununda Değişiklik yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
- 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerin Diyanet İşleri Başkanlığına Ait Bölümünde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
- Hayvanları Koruma Kanunu Tasarısı
- Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun Teklifi¹³

Orta Vade

- Basın Kanunu Tasarısı
- Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
- Çevre Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılması Hakkında İçtüzük Teklifi¹⁴
- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılması Hakkında İçtüzük Teklifi¹⁵

¹³ Söz konusu metin, “Bazı Kurum ve Kuruluşların Korunması ve Güvenliklerinin Sağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı”nın, İçişleri Bakanlığı görüşleri ve TBMM İçişleri Alt Komisyonu toplantısında yapılan değerlendirmeleri içerecek biçimde günün şartlarına göre kapsamlı bir biçimde yeniden düzenlenmiş olması sebebiyle teknik gerekçelerle kanun teklifi olarak TBMM Başkanlığı'na sunulmuştur.

¹⁴ Komisyon çalışmasını daha verimli, etkin ve zaman kaybını önleyici hale getirmek için yapılan düzenlemelerde; Komisyon Başkanına, Komisyona gelen bazı dilekçeler hakkında gerekli yazışmaları yapmak, bilgileri toplamak ve görüşülüp ve görüşülemeyeceğine karar vermek yetkisi verilmekte, Başkan tarafından görüşülemeyeceğine dair verilen kararların sadece Komisyon üyelerine dağıtılması önerilmektedir.

¹⁵ Kanun teklifi kanunların bütün maddeleri tek tek görüşülmeden, “blok görüşme” yapabilmeye olanak sağlamak için TBMM İçtüzüğü'nün 91. maddesini yeniden tanımlamayı amaçlamaktadır ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri (Ankara Milletvekilleri Salih Kapusuz ve Haluk İpek, Bursa Milletvekili Faruk Çelik, Hatay Milletvekili Sadullah Ergin ile Ordu Milletvekili Eyüp Fatsa) tarafından hazırlanmıştır.

- Türk Ceza Kanunu Tasarısı: Adalet Komisyonu nezdinde oluşturulan alt komisyonda görüşmeler devam etmektedir. Tasarıya ilişkin çalışmaların Mart-Nisan aylarına kadar devam etmesi beklenmektedir.
- Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu Tasarısı
- Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun Tasarısı
- Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı

Uzun Vade

- Belediyeler Kanunu Tasarısı
- Büyükşehir Belediyeleri Kanunu Tasarısı
- İl Özel İdareleri Kanunu Tasarısı
- Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı
- Bankalar Kanunu Tasarısı Taslağı : (Kredi Kuruluşları Kanunu Tasarısı Taslağı) Bankalar Yasası'nda AB'ye ve Basel II kurallarına uyum kapsamında yapılacak değişikliklerin Temmuz ayına kadar tamamlanması öngörülmektedir. Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) da sahiplik koşulları ve mevduat güvencesi başta olmak üzere bankacılıkta denetim ve gözetim konularında AB standartlarına yaklaşma konusuna özen gösterdiği tasarının BDDK'da yapılacak son değerlendirmeler sonrasında TBMM'ye intikal etmesi beklenmektedir.
- Kamuda Personel Reformuna İlişkin Tasarı Taslağı: Memur, işçi ve çalışan kavramlarının yeniden tanımlanması ve özellikle kamu kesiminde personele yönelik düzenlemelerde kapsamlı değişiklikler beklenmektedir.
- Doğrudan Vergi Reformu Tasarısı Taslağı : Metin üzerinde çalışmalar devam etmektedir.
- Kamu İhale Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı : Metin üzerinde çalışmalar devam etmektedir.
- Yargı Reformuna İlişkin Tasarı Taslağı : Taslak metinde istinaf mahkemelerinin kurulması ve yargı sürecinde iyileştirmeye yönelik çeşitli düzenlemeler öngörülmektedir.

III. KURUMSAL İLETİŞİM PLATFORMLARI

A- Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu – YOİKK

Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Koordinasyon Kurulu (YOİKK) Sektörel Lisanslar Teknik Komitesi Toplantısı 14 Mayıs 2004 Cuma günü Devlet Planlama Teşkilatı'nda gerçekleştirilmiştir. Bu toplantıda, uzunca bir süredir üzerinde çalışılan ve kurumlar arası koordinasyon eksikliği sebebiyle çeşitli sıkıntı ve gecikmelerin yaşandığı “sektörel lisanslar” alanını yeniden düzenleyen taslak model son haliyle tanıtılmış ve tartışmaya açılmıştır. Devlet Planlama Teşkilatı uhdesinde sürdürülen bu çalışmalar, sektörel lisans alanında izin alma sürecinde gerek süre, gerek içerik açısından daha sağlıklı bir yapıyı hedefleyen sistemi modellemektedir.

“Tek Durak-Tek Ofis” konseptiyle yola çıkılan model çalışmalarında gelinen aşamanın tanıtılmasını takiben, katılımcı kuruluşlar modelin uygulamaya geçilmesi aşamasında karşılaşılabilecek risklere de işaret etmişlerdir. Toplantıda, katılımcı kurumların genel olarak, yatırımların özellikle başlangıç aşamalarında yatırımcıya önemli bir kolaylık sağlaması beklenen “Tek Durak-Tek Ofis” çalışmalarını desteklediği görülmüştür.

Hazırlanan taslak metinde öngörülen model, yatırımcının tek muhatabını valilik olarak belirlemektedir. Önerilen modelde yatırımcının, ÇED Ek1 Listesi kapsamındaki yatırımlar için Çevre ve Orman Bakanlığı'ndan ÇED olumlu raporu almasını takiben, ÇED Ek1 Listesi kapsamındaki yatırımlar için ise doğrudan ilgili bölgedeki valiliğe başvurması yeterli olmaktadır. Bu aşamadan sonra valilik gerek yatırım, gerek işletmeye alma izinlerinin temini için başvurulması gerekli kurumlar olan Çevre ve Orman Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı temsilcilerinden oluşan bir “kurul” aracılığıyla gerekli temasları sağlayarak işlemi sonlandıracaktır.

Toplantıda, DPT tarafından sektörel lisanslar alanında önümüzdeki dönemde gerçekleştirilmesi gerekli görülen çalışmalar şu şekildedir:

- Önerilen model doğrultusunda kurumların değişiklik önerilerinin alınması,
- Kurumlarca gerekli yönetmelik ve diğer mevzuat değişiklikleriyle ilgili taslak metinlerin hazırlanması,
- Yönetmelik değişikliklerinin kapsamına gerekli işlem sürelerinin konulması ve
- Mevzuat değişikliklerinin ilgili kurumlarca eş zamanlı olarak sonuçlandırılması.

YOİKK bağlamında 2003 ve 2004 yıllarında devam eden faaliyetler sonucunda hazırlanan 24 kanun taslağından 16 tanesi kanunlaşmıştır ve 2 tanesi ise halen ilgili TBMM İhtisas Komisyonlarında görüşülmektedir. Ayrıca anılan taslaklardan 4 tanesi T.C. Başbakanlık'a sunulmuş, 3

tanesi ise Başbakanlık'a sunulma aşamasındadır. Bu kanun tasarılarının son durumu aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

B- Reform İzleme Grubu – RİG

2004 Mayıs ayında gerçekleştirilen Reform İzleme Grubu toplantısı sonunda Siyasi Kriterler ve uygulama performansı açısından ortaya çıkan durum aşağıda özetlenmiştir.

Reform İzleme Grubu'nun mevcudiyeti ve faaliyetleri, AB çevrelerinde memnuniyet yaratmaktadır. Yasal düzenlemelerin hayata geçirilmesi için gerekli çalışmaları yapan, uygulamaya dair sorunları ve çözüm yollarını ele alan bu grup, uygulamayı güçlendiren etkili bir mekanizma teşkil etmektedir. Ayrıca, Alt Grup, bugüne kadar sekiz toplantı gerçekleştirmiştir. Alt Grup, ilgili kurumlarla ve sivil toplumla işbirliği içinde faaliyette bulunmaya devam etmektedir.

(1) AB Komisyonu tarafından hazırlanacak 2004 İlerleme Raporu, Aralık Zirvesi'nde ülkemizle üyelik müzakerelerinin başlatılmasına ilişkin kararın alınmasında belirleyici bir rol oynayacaktır.

(2) Bu raporun Ekim ayının birinci veya ikinci haftasında yayınlanması beklenmektedir. Ancak, rapora ilişkin hazırlık çalışmalarının yaz sonuna doğru bitirilecek olması, siyasi kriterlere uyumun tamamlanması için süratle hareket edilmesi gereğini doğurmaktadır.

(3) Bu raporda, ülkemizde kaydedilen ilerlemeler, mevzuat uyumu ve uygulama bakımından değerlendirilecektir. Ancak raporda, kanun tasarılarının yok farzedilerek, sadece kabul edilmiş olan yasal düzenlemelerin esas alınacağını unutulmamalıdır.

(4) Reform sürecinde Hükümetimizin atmakta olduğu kararlı adımlar, AB çevrelerinde memnuniyetle karşılanmaktadır. Son olarak TBMM'de kabul edilen ve önemli düzenlemeleri içeren anayasa paketi de bu sürece büyük katkı sağlamıştır. Bununla birlikte, AB çevreleri her fırsatta eksikliklerimizi dile getirmeyi de ihmal etmemektedirler.

(5) Önümüzdeki kısa dönemde çabaların iki temel ekseninde yoğunlaştırılması gerekmektedir. Bunlardan ilki, büyük bir kısmı esasen Meclis gündeminde olan kanun tasarılarının ivedilikle yasalaştırılmasıdır. İkinci husus ise, yasal düzenlemelerin etkili bir biçimde hayata geçirilmesidir.

(6) Yargı reformu AB'nin öncelik verdiği başlıca konular arasında yer almaktadır. Nitekim, AB Komisyonu uzmanlarınca geçen sonbaharda ülkemize yapılan ziyaretin ardından hazırlanan "Türkiye'de yargının işleyişi" konulu raporda kayıtlı önerilerin ne ölçüde hayata geçirildiğinin, ilerleme raporunun yazımında dikkate alınacağı Komisyon yetkilileri tarafından özellikle vurgulanmaktadır. Son anayasa paketi kapsamında Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin kaldırılması bu bakımdan çok önemli bir adım teşkil etmiştir. Bu çerçevede, Adalet Bakanlığımızın söz konusu rapora ilişkin görüşlerini kısa bir süre içinde muhataplarına iletecek olması memnuniyet vericidir. Anılan raporda, doğrudan yargının işleyişine ilişkin önerilerin yanı sıra, İnsan Hakları Başkanlığı'nın işleyişi ve görevi hakkında kamu bilincini artıracak ve Başkanlığa yeterli kaynakları sağlayacak tedbirlerin alınması da tavsiye edilmektedir.

(7) Bu çerçevede, bazı kanun tasarılarına özellikle dikkat çekmek gerekiyor. İstinaf mahkemeleri kurulmasına ilişkin tasarı, Türk Ceza Kanunu Tasarısı, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu Tasarısı ile Ceza ve Tedbirlerin İnfazı Hakkında Kanun Tasarısı gibi yargının işleyişine ilişkin tasarıların, ilerleme raporundan önce yasalaştırılmasının büyük yarar görülmektedir.

(8) Ayrıca, yine halen Meclis'te bulunan Basın Kanunu Tasarısı ile Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılama Hakkında Kanun Tasarısı'nın bir an evvel yasalaştırılmasının çok müspet etkiler yaratacağı muhakkaktır. Terörle ilgili tasarı, AB hedefinden ayrı olarak, AİHM'de ülkemiz aleyhindeki davalar açısından da önem taşımaktadır.

(9) Aynı şekilde, çalışmaları İçişleri Bakanlığı'nca sürdürülen yeni Dernekler Kanunu ve Vakıflar Genel Müdürlüğü'nce hazırlanmakta olan yeni Vakıflar Kanunu'nun mümkün olduğu takdirde ilerleme raporuna yetiştirilmesi büyük önem taşıyacaktır.

(10) Öte yandan, son olarak kabul edilen anayasa değişikliklerine bağlı olarak, YÖK'den Genelkurmay Başkanlığı'nca seçilen üyenin çıkarılmasına ve Devlet Güvenlik Mahkemeleri'ne ilişkin yasal düzenlemelerin de ivedilikle kabulü gerekmektedir.

(11) Uygulamaya ilişkin bazı hususlar, AB çevrelerinde maalesef gerçek mahiyetini aşan boyutlarda sembolik anlamlar kazanmakta ve uygulamanın etkinliği adeta bu hususlardaki gelişmelerin tekelinde kalabilmektedir. Komisyon yetkilileri bile, yaptığımız temaslarda bunu açıkça dile getirmekte ve bu süreçte sembolik adımların büyük önem taşıyacağını ifade etmektedirler.

(12) Bunun en çarpıcı örneği, Türkçe dışındaki dil ve lehçelerde yayın konusudur. Yayınların hala başlamamış olması, halihazır sistemin yapılan reformlara direnişinin bir sembolü olarak mütalaa edilmektedir. Kamu ve özel radyo ve televizyon kuruluşlarınca söz konusu yayınların yapılmasına ilişkin yönetmelik 25 Ocak 2004 tarihinde yayınlanmıştır. Ancak bu yönetmelik, yayınların süresi, içeriği ve yayın yapacak kuruluşlar açısından sınırlayıcı hükümler içermektedir. Bunun sonucunda söz konusu yayınların yapılabilmesi oldukça zor bir hale getirilmiştir. Nitekim, bütün çabalara rağmen söz konusu yayınlar henüz başlamamıştır. Komisyon yetkilileri, bu yayınların ilerleme raporuna kadarki dönemde başlatılmamasının çok menfi bir etki yaratacağını açıkça ifade etmektedirler.

(13) Uygulama konusundaki başlıca eleştirilerden biri de dernek ve vakıfların faaliyetlerine getirilen sınırlamalardır. Örgütlenme, düşüncüyü ifade ile barışçı toplantı ve gösteri yürüyüşleri konularında mevzuattan ve uygulamadan kaynaklanan sorunlar mevcuttur. İçişleri Bakanlığı ve Vakıflar Genel Müdürlüğü gibi ilgili makamlarımızın bu konuda katı bir tavır sergilememesi ve mevzuat çerçevesinde kolaylaştırıcı bir tutum benimsemesi, uygulamadaki pek çok sorunu halledebilecektir. Yukarıda değindiğim yeni Dernekler Kanunu ve yeni Vakıflar Kanunu'nun özgürlükçü bir anlayışla hazırlanması ve bir an evvel kabulü de bu sıkıntıların giderilmesine büyük katkı sağlayacaktır.

(14) Esasen, İçişleri Bakanlığı'nca sivil toplum örgütlerine yönelik uygulamalardan kaynaklanan sorunların giderilmesi amacıyla genelge çıkarılması yönünde bir çalışma mevcuttur. Bu genelgenin bir an evvel çıkarılması gerektiği kanaatindeyim.

- (15) Hükümetimizin işkence ve kötü muamele konusundaki “sıfır hoşgörü” politikası AB çevrelerinde büyük memnuniyet yaratmaktadır. Bu suçların önlenmesi ve cezalandırılması konusundaki kararlılığımızın sürdürülmesi, bu çerçevede bireysel olayların üstüne süratle gidilmesi ve sorumluların cezalandırılması elzemdir. Yakın geçmişte görüldüğü üzere, bireysel olayların uygulamadaki en büyük eksiklerden biri olarak algılanması tehlikesi her zaman mevcuttur.
- (16) AB sürecinde öne çıkan ve üzerinde hassasiyetle durulan bir diğer konu da gayri-müslim azınlıklara ilişkin hususlardır. Bu konudaki sorunların aşılabilmesi amacıyla İçişleri, Dışişleri ve Milli Eğitim Bakanlıkları ile Vakıflar Genel Müdürlüğü’nce gerekli çalışmalar sürdürülmektedir. Bu çalışmalara birkaç örnek vermek mümkün.
- (17) Cemaat vakıflarının yönetim kurulu seçimlerine ilişkin esas ve usulleri belirleyen bir düzenleme bulunmaması sorunlara sebebiyet vermektedir. Bu nedenle, bir yönetmelik çıkarılmasına ilişkin hazırlıklar devam etmektedir. Taslak üzerinde ilgili kurumların mutabakatı sağlanmış olup, İçişleri Bakanlığı’nın söz konusu yönetmeliği çıkarması beklenmektedir.
- (18) Azınlık okullarına ilişkin sorunlar da ilgili makamların katılımıyla Alt Grup’ta ele alınmıştır. Bu konuyu iki başlık altında ele alınmaktadır.
- (19) Bunlardan ilki, azınlık okullarına müdür başyardımcısı atanması ve müdür-müdür başyardımcısı yetki dağılımı meselesidir.
- (20) Müdür başyardımcılarında “Türk asıllı olmak” koşulunun arandığı yönünde bilgiler bulunmaktadır. Dışişleri Bakanlığı, bu ayrımcı uygulamanın 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu Yönetmeliği’nde değişiklik yapılması suretiyle giderilebileceği görüşündedir. Ayrıca, müdür ve müdür başyardımcısı arasındaki yetki dağılımının yeniden düzenlenmesi gerektiği yönünde görüşler mevcuttur.
- (21) “Dini azınlık okullarında müdür yardımcısının (müslüman) Milli Eğitim Bakanlığı tarafından atanan biri olması ve okul müdüründen daha fazla yetkiye sahip olmasına ilişkin sıkıntılar devam etmektedir.
- (22) İkinci konu, azınlık okullarına öğrenci kabul koşullarına ilişkindir. Milli Eğitim Bakanlığı’nın, Lozan’da her ne kadar “gayrimüslim” ifadesi kullanılmışsa da, ülkemizdeki azınlıkların etnik azınlıklar olduğu, örf ve adetlerimize göre etnik kimliğin ve soy durumunun babaya bağlı bulunduğu, bu itibarla babası Türk asıllı ve annesi azınlığa mensup çocukların bu okullara kaydedilemeyeceğini öne sürdüğü belirtilmektedir. Ancak, azınlık okullarına, çocuğun babası veya annesinden birinin azınlığa mensup olması halinde, velayet hakkını kullananın muvaffakatiyle, kayıt yaptırabilmesi gerektiği düşünülmektedir. Bu sorunların giderilmesi amacıyla keyfiyet Milli Eğitim Bakanlığı’na yazıyla iletilmiştir.
- (23) Bir diğer konu ise cemaat vakıflarının taşınmaz malları meselesidir. Yargıtay’ın 1974 tarihli kararı ile cemaat vakıflarının taşınmaz mal edinebilmelerine ilişkin hukuki durumun köklü bir değişikliğe uğramıştır. Nitekim, 1974 yılından sonra, söz konusu Yargıtay kararı emsal gösterilerek, idari kararlarla veya yargı kararlarıyla, cemaat vakıflarının tasarrufları altında olup da 1936 beyannamesi verilirken herhangi bir sebeple bildirilmemiş olan taşınmaz mallar ile cemaat vakıfları tarafından 1936 beyannamesinin

verilmesinden sonraki bir tarihte edinilen taşınmaz mallar, cemaat vakıflarının ellerinden alınmaya başlanmıştır. Bu durumdaki taşınmazların bir kısmı halen Vakıflar Genel Müdürlüğü gibi kamu tüzel kişilikleri adına kayıtlıdır. Bir kısmı ise üçüncü kişiler adına kayıtlı bulunmaktadır.

(24) Cemaat vakıflarının ellerinden alınan taşınmaz mallar konusunda alınabilecek önlemleri belirlemek amacıyla yapılabilecek çalışmalarda yararlanılmak üzere, Vakıflar Genel Müdürlüğü'nden söz konusu taşınmaz malların sayısını, mevcut durumunu ve üzerindeki hak sahipliğini gösteren bir envanter talep edilmiştir. Vakıflar Genel Müdürlüğü, cemaat vakıflarının tasarrufunda iken, hukuki gerekçelerle Genel Müdürlüğün mülkiyetine geçen 28 taşınmaz mal olduğunu bildirmiştir. Ancak, Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün, cemaat vakıflarının taşınmazlarının tesciline ilişkin istatistiki çalışmasında, 2000'den fazla tescil başvurusu kapsamında 900 civarında taşınmaz malın kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek kişiler adına kayıtlı olduğundan tescil taleplerinin reddedildiği belirtilmektedir.

(25) Söz konusu tüm taşınmazları içerecek kapsamlı bir envanterin hazırlanmasının ve bu çalışma neticesinde ortaya çıkan tabloyu değerlendirmek ve söz konusu vakıflarla sulh yoluyla çözümlenebilecek taşınmaz malları tespit etmek amacıyla ilgili Devlet Bakanlığı, Dışişleri, İçişleri ve Maliye Bakanlıkları ile Hazine Müsteşarlığının bir araya gelmesinin uygun olabileceği değerlendirilmektedir. Öte yandan, bu sürecin, Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün mülkiyetine geçen söz konusu taşınmaz mallar üzerinde başlatılarak zaman kazanılmasının yerinde olabileceği akla gelmektedir.

C- Avrupa Birliği İletişim Grubu - ABİG

Dışişleri Bakanlığı, Avrupa Birliği Genel Sekreterliği, Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü, TÜSİAD, TOBB ve İKV kuruluşlarının temsil edildikleri Avrupa Birliği İletişim Grubu (ABİG), AB'nden tam üyelik müzakerelerine başlangıç tarihi alma hedefimiz doğrultusunda 2004 yılı boyunca izlenecek iletişim stratejisinin esaslarını ve bu stratejinin uygulamaya geçirilmesi için gerekli araç ve yöntemleri belirlemiş, stratejinin uygulanmasına katkıda bulunabilecek kişi, kurum ve kuruluşlarla temaslarda bulunmuştur. Bu çerçevede yürütülen projeler bir bütün olarak aşağıda özetlenmiştir.

ABİG Tarafından Yürütülen Faaliyetler

1. ABİG Üniversiteler, düşünce kuruluşları ve basın organları ile işbirliği yaparak, bu kuruluşları Türkiye'de ve AB ülkelerinde konferans, seminer, panel gibi entelektüel toplantılar düzenlemeye teşvik etmektedir. Öte yandan, üye ülkelerde çeşitli kuruluşlar tarafından düzenlenen bu tür toplantılar izlenmekte, bu toplantılarda Türk katılımcıların da bulunması sağlanmakta, bu amaçla gerektiğinde maddi yardımda bulunmaktadır. Üye ülkelerdeki fikir önderi konumunda bulunan kişilerin yine aynı kurumlar tarafından Türkiye'ye davet edilmeleri teşvik edilmektedir. Üniversitelerimiz ve düşünce kuruluşlarımıza 2004 yılı içinde ülkemize davet edilmesinde yarar görülen Avrupalı politikacı, kanaat önderi, basın mensubu vs. ile ilgili listelerimiz iletilmiş, bu kurumlarımızın listelerde yer alan şahısları

konferans vb faaliyetler tertip etmek suretiyle davet etmeleri teşvik edilmiştir. Bu bağlamda, Galatasaray, Bilgi, ODTÜ, Boğaziçi, Marmara, Bahçeşehir, Gazi ve diğer bazı üniversitelerimiz çeşitli programlar düzenlemişlerdir.

2. **Galatasaray Üniversitesi:** Fransız Uluslararası İlişkiler Enstitüsü Başkanı Thierry de Montbrial 7 Mayıs 2004 tarihinde, Fransız Ekonomi ve Maliye Bakanlığı Başmüfettişi ve Hükümetin diplomatik Danışmanı Jean-Daniel Tordjman 5 Mayıs tarihinde, Fransız tarihçi-yazar Alexandre Adler Mart ayında birer konferans vermişlerdir. Galatasaray Üniversitesi ayrıca, ABİG ile müştereken tespit edilen bir listeden seçilen birçok Fransız fikir önderine davette bulunmuştur. **Orta Doğu Teknik Üniversitesi:** ABİG tarafından sağlanan maddi destekle düzenlenen 3. ODTÜ Uluslararası İlişkiler Konferansının konusu “Değişen Dünya’da Avrupa” olarak tesbit edilmiş, konferansa çok sayıda etkin Avrupalı siyasetçi, fikir önderi ve gazeteci davet edilmiştir. ODTÜ’nün Avusturya Halk Partisinin akademik organı Politika Akademisi ile sonbaharda Türkiye-AB ilişkilerini konu alacak bir faaliyet düzenlenmesi amacıyla temaslar sürmektedir. **Sabancı Üniversitesi:** Avusturya Sosyal Demokrat Partisinin akademik kuruluşu Renner Institut ile Eylül-Ekim döneminde bir sempozyum düzenleyecektir. **Marmara Üniversitesi:** MÜ Avrupa Topluluğu Enstitüsü Mayıs ayı ilk yarısı boyunca “Marmara Avrupa Günleri” düzenlemektedir. **Ankara Üniversitesi ATAUM:** Ankara’da düzenlenen sürekli faaliyetlerin yanında Viyana Diplomatik Akademisiyle birlikte Ekim ayı sonunda Viyana’da “Türkiye-Avusturya-AB” konulu bir sempozyum düzenlemektedir. **Bilgi Üniversitesi:** ABİG ile müştereken hazırlanan listelerde yer alan Avrupalı akademisyen, fikir önderi, gazetecini davet edildikleri çeşitli toplantılar düzenlemektedir. (İşbu liste tahdidi değildir).
3. Avrupa Birliği, genişleme ve Türkiye konularına ilgi duyan Avrupalı basın mensuplarının çeşitli vesilelerle Türkiye’yi ziyaret etmeleri için düşünce kuruluşlarımız, basın derneklerimiz, Üniversitelerimiz ile işbirliği yapılmaktadır. Türkiye’ye gelen gazetecilerin programlarının düzenlenmesinde ve randevularının sağlanmasında ABİG olarak yardımcı olunmaktadır. (Dış Politika Enstitüsü ve Başbakanlık Basın, Yayın ve Enformasyon genel Müdürlüğünün ortaklaşa düzenledikleri “Türk-Avrupalı gazeteciler Atölyesi” 2-9 Mayıs tarihlerinde Antalya’da gerçekleştirilmiştir. Söz konusu atölyeye 20 kadar Avrupalı gazeteci katılmıştır. TESEV tarafından davet edilen 10 gazeteci 23-28 Mayıs 2004 tarihlerinde İstanbul’a gelmişlerdir).
4. AB üyesi ülkelerdeki diplomatik temsilciliklerimiz tarafından tek başına veya çeşitli örgütlerle ortaklaşa olarak düzenlenen çok sayıda irili ufaklı konferans, panel ve seminerlerin düzenlenmesine maddi katkı sağlanmakta, konuşmacı temin edilmekte, gönüllü Avrupa elçilerimizin katkılarına başvurulmaktadır.
5. Devlet Bakanı Sayın Mehmet Aydın için iletişim stratejisi çerçevesinde yoğun bir program hazırlanmış olup, Sayın Bakan Mart-Eylül döneminde Almanya, Avusturya, Danimarka, Finlandiya, Fransa, Hollanda, İspanya, İtalya, Yunanistan, Macaristan ve Polonya’ya ziyaret

edecek, konferanslar verecek, çeşitli temaslarda bulunacak, televizyon programlarına katılacaktır.

6. 2003 yılı sonunda Paris'te görüşülen Uluslar arası İnsan Hakları Federasyonu (FİDH) yöneticileriyle, FİDH, Uluslararası Af Örgütü ve Helsinki Watch örgütünün başkan ve yetkililerinden oluşan bir heyetin Türkiye'ye ortak bir ziyaret gerçekleştirmeleri hususunda mutabık kalınmış olup, sözkonusu heyet 14 Haziran tarihiyle başlayan hafta içerisinde ülkemize gelmeyi önermiştir. Söz konusu heyetin Reform İzleme Grubu üyesi üç Bakanımız tarafından kabul edilmesi ve RİG toplantısına katılması öngörülmektedir.
7. Avrupa Parlamentosu Başkanı Pat COX'un Mart ayı başında ülkemizi ziyareti vesilesiyle ABİG girişimiyle Brüksel'de yerleşik 7 uluslar arası basın mensubu Türkiye'ye getirilmiş, bu vesileyle Türkiye hakkında olumlu yayınlar gerçekleştirilmesi sağlanmıştır. Gazeteci davetlerine artan bir biçimde ve sonbahar aylarına yoğunluk verecek şekilde devam edilecektir. (Bu çerçevede, Fransız Dışişleri Enformasyon Bölümü yetkilileri ile Nisan ayı başında yapılan bir toplantıda, önümüzdeki sonbahar aylarında, 15'er Türk ve Fransız gazetecinin katılacağı bir seminer düzenlenmesi hususunda ilke mutabakatına varılmıştır).
 - Mayıs ayı ikinci yarısında İlter Türkmen, Mehmet Altan, Ali Bayramoğlu ve Eser Karakaş, Fransız medya yöneticileriyle temaslarda bulunmak üzere ABİG tarafından Paris'e gönderilmektedir).
 - Brüksel'de yerleşik ve AB kurumlarını izleyen Fransız, Hollandalı ve Avusturyalı gazetecilerden oluşan bir grup Haziran ayı başında ülkemizi ziyaret edecektir.
 - Avrupa'ya yönelik tek haber kanalı Euronews Genel Yayın Yönetmeniyle tesis edilen kişisel ilişkilerden istifade dilerek, istediğimiz haber ve röportajlar söz konusu kanalda yayınlanmıştır. Söz konusu kanal Mayıs ayının son haftasında Türkiye'ye bir ekip gönderecek ve Türkiye hakkında özel dosyalar hazırlayacaktır.
 - Alman NDR televizyonu, ABİG tarafından finanse edilen ve Türkiye'nin Türkiye'de yaşayan Almanlara anlattırılması yöntemine dayanarak hazırlanan bir belgesel programı Mayıs ayı içinde yayınlayacaktır.
8. TÜSİAD tarafından bastırılmış "Turkey and the EU" adlı broşür güncelleştirilmiş olup yeniden bastırılmaktadır. Broşür ABİG imkanlarıyla, Berlin ve Paris Büyükelçiliklerimiz tarafından Almanca ve Fransızcaya çevrilmektedir. Yeterli sayıda bastırılıp gerekli yerlere gönderilecek, çeşitli uluslararası toplantılar vesilesiyle yaygın olarak dağıtımına tabi tutulacaktır.
9. Reform paketleri ABGS tarafından "Political Reforms in Turkey" adı altında İngilizce bir metin haline getirilmiş, metin Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü tarafından 1500 adet bastırılmış, 600 adedi AB nezdindeki Büyükelçiliklerimize gönderilmiş, kalanı ABGS istifadesine sunulmuştur. Kitapçık uygun uluslar arası toplantılar vesilesiyle yaygın bir şekilde dağıtımına tabi tutulmaktadır (KPK

toplantıları, diğer uluslar arası toplantılar...). Basın-Yayın Genel Müdürlüğümüzün bu konuya hasredilmiş bütçesi elvermediğinden, Almanca ve Fransızca kitapçığın basım masrafları ABİG tarafından üstlenilmiştir.

10. Reform paketleri ABGS tarafından “Political Reforms in Turkey” adı altında İngilizce bir metin haline getirilmiş, metin Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü tarafından 1500 adet bastırılmış, 600 adedi AB nezdindeki Büyükelçiliklerimize gönderilmiş, kalanı ABGS istifadesine sunulmuştur. Kitapçık uygun uluslar arası toplantılar vesilesiyle yaygın bir şekilde dağıtımına tabi tutulmaktadır (KPK toplantıları, diğer uluslar arası toplantılar...). Basın-Yayın Genel Müdürlüğümüzün bu konuya hasredilmiş bütçesi elvermediğinden, Almanca ve Fransızca kitapçığın basım masrafları ABİG tarafından üstlenilmiştir.
11. London School of Economics öğretim görevlisi Dr. Kirsty Hughes, ABİG tarafından sağlanan mali destekle, Türkiye’nin AB üyeliğinin AB üzerindeki ekonomik ve siyasi etkilerini irdeleyen bir rapor hazırlamaktadır. Rapor 17 Haziran’da Brüksel’de düzenlenecek “Turkey’s EU end-game” konulu konferans sırasında açıklanacaktır.
12. Brüksel’de faaliyet gösteren Avrupa Politikaları Etüdleri Merkezi (CEPS) ile yapılan anlaşma uyarınca sözkonusu Merkez 2004 yılı boyunca Türkiye-AB ilişkileri bülteni yayınlamakta ve elektronik posta yoluyla 2500 üst düzeyli üyesine göndermektedir. Sözkonusu bülten TÜSİAD Brüksel ofisinin gözetiminde hazırlanmaktadır.
13. George Soros’un Başkanı olduğu “Açık Toplum Enstitüsü” Türkiye Temsilciliğinin, ABİG’in teşvik ve yönlendirmesiyle, Türkiye’nin AB üyeliğini savunmak üzere Finlandiya eski Cumhurbaşkanı Ahtisari Başkanlığında (diğer üyeler: Michel Rocard, Hans van de Broek, Emma Bonino, Bronislaw Geremek...) bir Komisyon kurulmuştur. Komisyon Eylül ayında, Türkiye’nin üyeliğini destekleyen argümanları içeren bir rapor yayınlayacaktır. Adı geçen şahsiyetlerinin imzalarıyla hazırlanacak bir destek bildirisinin Avrupa’nın önde gelen gazetelerinde ilan olarak yayımlattırılması öngörülmektedir.
14. Fransız kamuoyu yoklama kuruluğu Sofres’e 2004 sonbaharında Türkiye’nin AB üyeliğine kamuoyu desteğini ölçecek bir yoklama yaptırılması düşünülmektedir.
15. BBC World televizyonu ile yapılan bir anlaşma çerçevesinde, Türkiye’yi tanıtmak amacıyla hazırlanan birer dakikalık altı kısa film, söz konusu kanalda toplam 4 ay süreyle (iki ay Mayıs-Temmuz arası, diğer iki ay Eylül-Kasım dönemi) ve günde altı kez olmak üzere 480 kez gösterilecektir. Söz konusu filmlerin yapımında Türk Tanıtma Konseyinin deneyim ve uzmanlığından yararlanılmaktadır. Filmlerin tüm hakları Türkiye’ye ait olduğundan, başka kanallarda da yayınlanması mümkün olacaktır. Söz konusu projenin başarılı görülmesi halinde Euronews TV kanalıyla da benzer bir proje yürütülmesi düşünülmektedir.
16. Yazılı basına yönelik olarak ise, bazı Avrupa basın organlarında ilan formatında tanıtıcı bölümler yayınlattırılmaktadır. Bu çerçevede içinde

bulduğumuz günlerde European Voice ve European Official Integration program adlı yayınlarda birer sayfalık ilanlar, AEGEE'nin yıllık yayın organı "key to Europe"ta ise Sayın Başbakanımızın tam sayfa mesajı yayınlanmıştır. Öte yandan, TÜSİAD, Le Monde ve International Herald Tribune gazetesinde 2004 Ekim ayında özel Türkiye bölümleri yayınlanması projesini yürütmektedir.

17. ABİG İnternet sitesi www.abig.org.tr adresinde Türkçe, İngilizce ve Fransızca olarak faaliyet göstermektedir. Söz konusu sitede iletişim stratejimiz çerçevesindeki görüş ve argümanlarımıza yer verilmekte, Türkiye-AB ilişkilerindeki gelişmeler, Türkiye'nin bölgesel aktör olarak oynadığı role değinen haberlere ağırlık verilmektedir.
18. AB yetkilileri, Avrupa Parlamentosu üyeleri arasında sıkça başvurulmuş ve AB'ne ilişkin konularda birer referans niteliği olan euractiv ve eupolitix internet siteleriyle yapılmış bulunan anlaşmalar çerçevesinde Türkiye'ye ilişkin haberlerin, lehimizdeki görüş ve argümanların bu sitelerde geniş bir şekilde yer almaları sağlanmıştır. ABHaber adlı Türkçe ve İngilizce siteye de maddi katkıda bulunulmuştur.
19. Türk Üniversite gençliğinin AB odaklı faaliyetleri teşvik edilmektedir. Bu çerçevede, Boğaziçi Üniversitesi öğrencileri önderliğinde oluşturulan "AB Yolunda Türk Üniversite Gençliği Platformu" ABİG tarafından desteklenmiş, Avrupa Üniversiteleri Konfederasyonu AEGEE'nin Türkiye kolu desteklenmiş, Fransa'da faaliyet gösteren Türk kökenli Fransız vatandaşı Üniversite öğrencilerinin kurdukları COJEP adlı örgüte maddi ve lojistik katkıda bulunulmuştur. COJEP bu katkı ile önümüzdeki 13-19 Haziran tarihleri arasında Strasbourg ve Paris'te Türk ve Avrupa Üniversite öğrencilerini bir araya getiren platformlar düzenleyecektir).

D- Ekonomik Sorunları Değerlendirme Kurulu - ESDK

Ekonomik Sorunları Değerlendirme Kurulu (ESDK) en son 11 Mart 2004 Perşembe günü Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nda toplanmıştır.

Ekonomik Sorunları Değerlendirme Kurulu üyesi Bakanlar, TOBB Başkanı ve Başkanvekilleri ile çeşitli Bakanlık ve kamu kurumlarından ilgili bürokratların katıldığı toplantıda; CE işareti konusunda yaşanan sorunlar, ithalatta uygunluk değerlendirmesi, piyasa gözetim ve denetim mekanizmalarının tesisi ile KOBİ'lere verilen desteklerin tek bir kurum tarafından verilmesi/yönetilmesi konuları ele alınmıştır.

E- Ekonomik ve Sosyal Konsey - ESK

Ekonomik ve Sosyal Konsey en son toplantısını 7 Kasım 2003 tarihinde gerçekleştirmiştir. Toplantının gündemi, cumhuriyetin 80. yılı hasebiyle Türkiye ekonomisinin değerlendirilmesi şeklinde tezahür etmiştir. Bir sonraki toplantının ne zaman yapılacağı belirli olmamakla birlikte, Konseyde Türkiye'de istihdam yapısı ve işsizlik konularının ele alınması tasarlanmaktadır.

IV. TÜSİAD ANKARA TEMSİLCİLİĞİ'NİN KATILIMLARI VE İKİLİ TEMASLARI

Ankara Temsilciliğinin Nisan 2004 Döneminde Gerçekleştirdiği Resmi Temaslar (Kronolojik Sırada)

- London Shool of Economics'den Dr. Kirsty Hughes
- Milli Eğitim Bakanı Danışmanı Erdoğan Serdengeçti
- Cumhuriyet Gazetesi'nden Ekonomi Muhabiri Hacer Boyacıoğlu
- ABD Büyükelçiliği Ekonomi Baş Müşaviri Scot Marciel
- Sanayi ve Ticaret Bakanı Müsteşarı Adem Şahin
- Başbakanlık Baş Danışmanı ve Dışişleri Bakanı AB Danışmanı Ahmet Sever
- Jandarma Genel Komutanlığı Denetleme Başkanı Korgeneral Mehmet Çavdaroglu
- Dış Ticaret Müsteşarlığı AB Genel Müdürü Cemallettin Damlacı
- Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri Kemal Nehrozoğlu
- AKP Genel Sekreter Yardımcısı Reha Denemeç
- AKP Genel Sekreter Yardımcısı Şaban Dişli
- DPT Enerji Bölümü Sorumlusu Vedat Şahin
- Avrupa Birliği İletişim Grubu İcra Sekreteri Kaya Türkmen
- Avrupa Birliği Genel Sekreterliği (ABGS) Genel Sekreter Yardımcısı Ahmet Acet
- MEB Talim Terbiye Kurumu Başkanı Prof. Dr. Ziya Selçuk
- Avrupa Ombudsman'ı P. Nikiforos Diamandouros
- Fransız Büyükelçiliği Ekonomi Müsteşarı Pierre Mourlevat
- DPT Müsteşar Yardımcısı Halil İbrahim Akça
- Japonya Büyükelçiliği Ekonomi Bölümü Birinci Sekreteri Yoshihito Kageyama
- Support for Improvement in Governance and Management (SIGMA) Kıdemli Danışmanı ve OECD Üst Düzey Yöneticisi Francis Henin
- Başbakanlık Müsteşar Yardımcısı Dr. Mehmet Emin Zararsız
- İstanbul Sosyal Araştırmalar Merkezi Ankara Koordinatörleri Ali Erdem ve Tolga Ergüner
- Dünya Bankası'ndan Kıdemli Ekonomistler Gordon Betcherman ve Mathew Verghis
- Reuters Ekonomi Muhabiri Hatice Aydoğdu

- Konya Milletvekili Nezir Büyükcengiz
- Macaristan Büyükelçiliği Ekonomi Müsteşarı Serens Blaumann
- TİSK Genel Sekreteri Bülent Pirler
- Lahey Büyükşehir Belediyesi AB Dairesi Başkanı Paul Zoutendijk ve Türk Meslektaşları Merdan Yağmur
- Milliyet Gazetesi Yazarı Faik Öztrak
- ABD Büyükelçiliği Ekonomi Müşaviri Andrew Snow
- Dışişleri Bakanlığı İkili Siyasi İşler Genel Müdürü
Büyük Elçi Ertuğrul Apakan

Ankara Temsilciliğinin TÜSİAD Adına Katılım Sağladığı Faaliyetler

- TÜSİAD Üye Toplantıları
- Fransa Büyükelçisi Bernard Garcia Tarafından Verilen Yemek
- "Türkiye'de İşgücü Piyasasının Kurumsal Yapısı ve İşsizlik" Konusunda Hazırlanan Rapor için Çalıştay
- 9 Mayıs etkinlikleri kapsamında ATAUM'un düzenlediği "Avrupa Birliği'nin Genişlemesi" konulu panel
- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı MEGEP (Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi) Politika ve Strateji Grubu Toplantısı
- Türk Demokrasi Vakfı tarafından Düzenlenen 6. Ekonomi Değerlendirme Kurulu Toplantısı
- Dış Ticaret Müsteşarlığı Gümrük Birliği Toplantısı
- Çevre Komisyonu ve Çevre Bakanlığı ile Çevre Kanunu Tasarısı ile İlgili Toplantı
- TOBB Genel Kurulu
- Avrupa Birliği İletişim Grubu Toplantısı
- YOİKK Sektörel Lisanslar Teknik Komitesi Toplantısı
- İngiliz Büyükelçiliği'nde York Dükü, Birleşmiş Krallık Ticaret ve Yatırım Özel Temsilcisi Prens Andrew Şerefine Yemek
- Bölgesel Çevre Merkezi (REC -Regional Environmental Center for Central and Eastern Europe- Country Office to Turkey) Açılışı
- M.E.B. Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumları Mezunlarının İzlenmesi Projesi Tanıtımı Toplantısı
- TBMM İnsan Hakları Komisyonu ve Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği Tarafından Ortaklaşa Düzenlenen "Hukuk Devletinde Ombudsman Rolü" Başlıklı Seminer
- "Bazı Kurum ve Kuruluşların Korunması ve Güvenliklerinin Sağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" TBMM İçişleri Alt Komisyonu Toplantısı

V. AB MÜKTESEBATINA UYUM VE İDARİ KAPASİTENİN GELİŞTİRİLMESİ

TÜRKİYE-AB GÜMRÜK BİRLİĞİ ORTAK KOMİTESİ'NİN 6 MAYIS 2004 TARİHLİ 15'İNCİ DÖNEM TOPLANTISI

Türkiye-AB Gümrük Birliği Ortak Komitesi'nin (GBOK) 15'inci dönem toplantısı, 6 Mayıs 2004 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir. Taraflar, müteakip GBOK toplantısının Kasım ayının ilk haftasında yapılması hususunda mutabakata varmışlardır. Ayrıca, Haziran-Temmuz aylarında heyet başkanlarının bir araya gelmesinin yararlı olabileceği ifade edilmiştir.

Toplantının giriş bölümünde taraflarca, 2004 yılı Aralık ayı öncesinde sorunlu alanlarda kaydedilecek olumlu gelişmelerin taşıdığı önem vurgulanmış, GBOK'un bu süreçte sorunların tartışılacağı ve çözüme ulaştırılacağı önemli bir platform olarak değerlendirildiği ve GBOK toplantısının ilk defa Ankara'da gerçekleştiriliyor olmasından memnuniyet duyulduğu ifade edilmiştir.

Bilgi değişimi çerçevesinde, genel ekonomik durum ve ticari gelişmeler hakkında karşılıklı bilgi alışverişinde bulunulmuştur. AB tarafından yapılan sunuşta ise, Türkiye'nin makro ekonomik göstergelerinde ümit verici gelişmeler gözlemlendiği, 2004 yılı enflasyon hedeflerinin tutturulabilir seviyede olduğu ifade edilmiş, Türkiye'nin AB'nin ihracatında 6, ithalatında ise 7'nci sırada yer aldığı, Türkiye'nin ihracatının %55'ini AB'ne, ithalatının ise %48,7'sini AB'den yaptığı, 1995 yılından bugüne AB'nin Türkiye'ye ihracatının ortalama yıllık %9,7 oranında, Türkiye'den ithalatının ise %12,7 oranında arttığı hatırlatılarak, Türkiye ile AB arasındaki ticari bütünleşmenin dikkat çekici boyutta olduğu ve özellikle tekstil ve konfeksiyon ürünleri ticaretinin Türkiye lehine geliştiği belirtilmiştir.

Türk heyetinin Dış Ticaret Müsteşarlığı AB Genel Müdürü Cemalettin Damlacı, AB heyetinin ise AB Komisyonu Genişleme Genel Müdürlüğü Türkiye, Bulgaristan ve Romanya Masası Direktörü Matthias Ruete başkanlığında temsil edildiği toplantıda gündem maddeleri itibarıyla şu hususlar ele alınmıştır.¹⁶

Tarım

- Tarım ürünleri ticaretinin serbestleştirilmesi
- Canlı hayvan ve et ithalatı

Gümrük Birliği

- Gümrük Birliği Eylem Planı
- Ortak Ticaret Politikası
 - Bilgilendirme Toplantıları
 - Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi (GTS)
 - 1/95 sayılı OKK'nın 16'ncı maddesinin revizyonu
 - Ticari Korunma Araçlarına İlişkin Bilgi Değişimi
 - 1/95 sayılı OKK'nın 44'üncü maddesinin uygulanması
 - 1/95 sayılı OKK'nın 46 ve 47'nci maddelerinin uygulanması

¹⁶ Konuya ilişkin ayrıntılı doküman Ankara Bülteni'nin ekinde sunulmaktadır.

- Malların Serbest Dolaşımı
 - 12/97 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı'nın Güncelleştirilmesi
 - Teknik Mevzuat Alanında Faaliyet Gösterecek Çalışma Grubu
 - Uyumlaştırılmamış Alanda Yer Alan Ürünler
 - 92/59 sayılı Direktifin eki ve bildirme ilişkin maddelerinin Türkiye tarafından uyumlaştırılması
 - Üçüncü ülkelerden ithal edilen ürünlerin ürün güvenliği kurallarına uygunluğunun tespitine ilişkin 339/93 sayılı Konsey Yönetmeliği
 - Türkiye'nin Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarına ilişkin Bildirimleri

Teknik Komitelere Katılım

İkili Ticari Sorunlar

- Türkiye'de Belgelendirme ve Standart Uygulamaları
- Alkollü İçkilerde Pazara Giriş
- Eczacılık Ürünleri
- İthal İzinleri

Diğer Konular

- Geçici Kabul/Konteynerler
- Ödeme Güçlükleri
- 29 inç renkli televizyon tüplerinde tarife kotası
- Devlet Yardımları İzleme Otoritesi
- Azoboyarların kullanılmadığına dair belge talepleri

"2004 İLERLEME RAPORU"NA EK RAPOR

AB Komisyonu, 2004 yılı Ekim Ayı itibarıyla Türkiye'nin Kopenhag kriterlerine uyumu açısından kaydetmiş olduğu mesafeyi belirlemek üzere hazırlayacağı bu yılki "İlerleme Raporu" ekinde yer alacak "Türkiye'nin AB'ye Katılımı"nı irdeleyen ek bir rapor hazırlığı içerisinde bulunmaktadır.

Her yıl geline mesafeyi tanımlamak üzere hazırlanan İlerleme Raporlarından farklı bir bakış açısıyla hazırlanması düşünülen ek rapor da, Türkiye'nin üyelik yükümlülükleri açısından kat ettiği mesafenin ötesinde Türkiye'nin AB'ye katılımı daha geniş bir bakış açısıyla ve daha uzun vadeli yansımaları ile ele alınacaktır. Bu raporun hazırlığı AB Komisyonu tarafından koordine edilecek olmakla beraber Türk Dışişleri Bakanlığına da birtakım sorular yöneltilerek rapora katkı sağlanması istenmiştir. Rapora katkı sağlamak üzere ABGS başta olmak üzere ilgili kurumlar çalışmalarını sürdürmektedir.

Hazırlanması beklenen rapor ile ilgili ilk görüşler bu tür bir raporun hazırlanmasının olumlu bir etki yaratacağı yönündedir. Raporun içereceği konuları üç ana başlıkta toplamak mümkündür.

AB üyesi olarak Türkiye'nin önemi, geleceğin Avrupa'sındaki yeri (kültürel stratejik ve diğer boyularıyla),

1. Türkiye'nin AB'ye ekonomik ve sosyal alanda sağlayacağı katkılar ve üyelik sürecinin AB bütçesine getireceği finansman yükü,
2. Türkiye'nin AB'ye üyelik sürecinde politika ve mevzuat uyumu açısından problem yaşaması yüksek alanlar ve geçiş süreci talep etmesi öngörülebilecek mevzuat başlıkları hakkında yorum,

Raporun hazırlık süreci ile ilgili önemli bir diğer husus da raporun sadece AB Komisyonu görüş ve önerilerine dayanılarak hazırlanmayacağıdır. Raporun hazırlık sürecinde özellikle son dönemde Avrupa'da çeşitli kurumlar ve üniversiteler tarafından Türkiye ile ilgili yapılmış olan çalışmaların bu süreçte referans olarak kullanılması öngörülmektedir. Raporda Türkiye'nin ekonomisinin kısa ve orta vadede karşılaşacağı risklerin ve önümüzdeki dönemlerde yeni bir kriz ile karşılaşp karşılaşmayacağı hususlarının ön plana çıkması beklenmektedir. Ayrıca Türkiye'nin GB'den kaynaklanan yükümlülüklerine bakış açısı ve bu konuda son yıllarda somut bir ilerleme sağlanamamış olmasının da her iki rapor tarafından ağırlıklı olarak vurgulanması beklenmektedir.

VI. IMF DESTEKLİ MAKRO UYUM PROGRAMINA İLİŞKİN GELİŞMELER

03.05.2004 tarihli ve 2004-4 sayılı Ankara Bülteni'nde verilen ve IMF ile sürdürülen ilişkiler perspektifinde tamamlanması gereken taahhütler, yapılması gereken düzenlemeler, bunlardan sorumlu kuruluşlar, ilgili süreler ve bu taahhütlerde cari durumu özetleyen tabloda izlenebilir bir değişim olmadığı - noktasından hareketle bu sayıda yer verilmemiştir.

Ancak bu sayıya özel olarak, 2005 Şubat ayında son bulacak olan IMF Stand-By programı sonrası, Türkiye'ye açık olan muhtemel IMF destek programlarına yer verilmiştir. IMF ile ilişkilerin sürdürülmesine olanak sağlayan bu modeller aşağıda kısaca tanıtılmaktadır.

İhtiyati Düzenlemeler (Precautionary Arrangements)

- ✓ İhtiyati Stand-By düzenlemesi, normal Stand-By düzenlemesinin tüm koşullarına tabi, baştan tahsis edilen bir kredi miktarı olan, ancak ülkenin sermaye veya cari hesaplarından kaynaklanan bir ihtiyacı ortaya çıkmaması durumunda kredi kullanımı yapılmayan düzenlemelerdir.
- ✓ Bu düzenlemelerle, IMF'nin, üye ülkenin politikalarını onaylaması, üye ülke ve IMF arasındaki yakın işbirliğinin teşvik edilmesi ile yerel ve yabancı piyasaların ülkenin politikalarına duyduğu güveni artırması sonucu ödemeler dengesi probleminin ortaya çıkmaması amaçlanmaktadır. Bu tür programları uygulayan ülkeler, Fon ile olan ilişkilerini, "gözetim (surveillance) bazlı" olarak sürdürmektedir.
- ✓ IMF, ihtiyati düzenlemelerde, geleneksel koşulsallığını (ön koşullar, performans kriterleri, yapısal kriterler gibi) kullanmaktadır.
- ✓ 1987-2003 yılları arasında, ihtiyati düzenleme uygulayan 23 ülkenin durumu farklılık gösterse de, genel olarak, bu düzenlemeler makroekonomik disiplinin sağlanmasına ve ekonomik politikalara olan güvenin artmasına yardım etmiştir. Bazı ülkeler (Kosta Rika, Mısır, Estonya, Macaristan, Litvanya, Peru) geleneksel Fon destekli programları müteakiben bu programların ödemeler dengesi ihtiyaçlarını gidermede başarılı olduğu ancak ekonomilerinde halen iyileşme ihtiyacı olduğu gerekçesiyle ihtiyati düzenlemeleri talep etmişlerdir.
- ✓ İhtiyati düzenlemeler, yaygın olarak kullanılmakta olup, 1987-2003 yılı Nisan ayı döneminde 56 ihtiyati düzenleme onaylanmıştır. Bu düzenlemelerden, yalnızca 7 tanesinde kredi kullanımı ihtiyacı ortaya çıkmıştır.
- ✓ İhtiyati düzenlemeler, genellikle, en az 6 aylık iki test tarihli, 12-18 aylık süreler için yapılmaktadır.

Program Sonrası İzleme (Post Program Monitoring)

- ✓ Program Sonrası İzleme (Post Program Monitoring), önemli miktarda Fon kaynağı kullanmış, ancak Fon ile uyguladığı düzenleme sona ermiş olan üyelere ilişkin gözetimin (surveillance) güçlendirilmesi ve krizlerin önlenmesi çabalarının bir parçası olarak 2000 yılı Eylül ayında oluşturulmuştur.
- ✓ Fon ile halihazırda bir düzenlemesi bulunmayan ancak Fon'a büyük miktarlarda finansal yükümlülüğü kotasının %100'ünden fazla net borcu bulunan ülkeler için program sonrası izleme yapılması amaçlanmaktadır.

- ✓ Program Sonrası İzleme, olağan uygulamasında, üye ülkenin Fon'a olan net borcu kotasının %100'ü olarak belirlenen eşğin altına düştüğünde sona erdirilmektedir.
- ✓ Program Sonrası İzleme kapsamında, üye ülke daha sık bir şekilde, özellikle dış dengenin sürdürülebilirliği ve kırılabilirliği üzerinde etkili olan makroekonomik ve yapısal politikalar çerçevesinde istişareye tabi olmaktadır. Program Sonrası İzleme, üye ülke ve Fon arasında Madde IV görüşmeleri kapsamında yapılan tartışmalara benzer ancak daha dar odaklı bir şekilde, özellikle:
 - dış dengenin sürdürülebilirliği,
 - orta dönemde sürdürülebilirlik,
 - Fon'a geri ödeme kapasitesi ve
 - önceki düzenleme kapsamında başlamış yapısal politikalardaki ilerlemeyi içeren konuları kapsamaktadır.
- ✓ Program Sonrası İzleme kapsamındaki tartışmalar, uzman raporlarıyla (staff report) İcra Direktörleri Kurulu'na raporlanmaktadır. Program Sonrası İzleme kapsamında, üye ülke politikaları, genelde biri Madde IV görüşmeleriyle aynı zamanda yapılmak üzere, yılda iki defa İcra Direktörleri Kurulu'nda görüşülmektedir.

Yakın İzleme Anlaşmaları (Staff Monitored Programs)

- ✓ IMF'nin kaynak kullanan üye ülkelerle olan ilişkileri, IMF destekli programlar aracılığıyla olmaktadır. Ancak, bazı durumlarda IMF, gelen talepler doğrultusunda, üye ülkelerle gözetim sorumluluğunun ötesine giden ve **ülkeye kaynak sağlamaya dayalı olmayan** anlaşmalar yapabilmektedir. Bu anlaşmaların temel amacı, ülke ekonomisine ilişkin olarak resmi ve özel kreditorlere olumlu mesajlar göndermektir. Söz konusu anlaşmalar Yakın İzleme Anlaşmaları olarak anılmaktadır.
- ✓ Söz konusu anlaşmalar çerçevesinde, üye ülke kendi programını oluşturmakta ve sözkonusu politikaların uygulaması Fon tarafından izlenmektedir.
- ✓ Yakın İzleme Anlaşmaları'nın amacı; (i) Fon ile ileride yapılabilecek resmi bir düzenlemeye altyapı oluşturmak, (ii) Fon ile yapılan finansal bir anlaşmanın ardından da yapılabilecek şekilde, Fon ile olan yakın diyalogun sürdürülmesinde bir araç olarak kullanmak, (iii) resmi ve özel kreditorlere veya finansal piyasalara ülkenin kredibilitesi yüksek ve güçlü makroekonomik politikalar izlediği yönünde mesaj vermektir.
- ✓ Yakın İzleme Anlaşması kapsamındaki programın içeriği, orta dönemli projeksiyonları içerecek sayısal makroekonomik bir çerçeve tarafından desteklenmektedir.
- ✓ Yakın İzleme Anlaşmaları'nın süresi en az 6 ay ve iki test tarihli, genellikle de 12-18 ayı geçmeyen sürelerle yapılmaktadır.
- ✓ Yakın İzleme Anlaşmaları, genellikle sayısal ve yapısal kriterleri içerecek şekilde ülkenin amaç ve politikalarını yansıtan bir ekonomik ve finansal politikalara ilişkin memorandum (Memorandum of Economic and Financial Policies-MEFP) ile desteklenmektedir.

- ✓ IMF ile 1999 yılında 3, 2001 yılında ise 11 tane Yakın İzleme Anlaşması yapılmıştır.
- ✓ Türkiye'nin 1998 yılında Fon ile yaptığı Yakın İzleme Anlaşması, 1999 yılında yapılan Stand-By Düzenlemesi'nin temelini oluşturmuştur.